

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра виробничого та інвестиційного менеджменту

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Декан факультету
Анатолій ОСТАПЧУК
_____ 2023

“СХВАЛЕНО”
На засіданні кафедри
Протокол № 8 від " 18" квітня 2023
Завідувач кафедри
Марина ДЄЛІНІ

“РОЗГЛЯНУТО”
Гарант ОП «Менеджмент»

Віталій ЛУЦЯК

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ІНВЕСТИЦІЙНИЙ АНАЛІЗ**

спеціальність 073 «Менеджмент»
Освітня Менеджмент
програма

Факультет Аграрного менеджменту
Розробники: Алексеева Катерина, к.держ.упр., доцент

Київ – 2023

1. Опис навчальної дисципліни

“Інвестиційний аналіз”

(назва)

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	Бакалавр	
Спеціальність	073 «Менеджмент»	
Освітня програма	Менеджмент	
Характеристики навчальної дисципліни		
Вид	Вибіркова	
Загальна кількість годин	150	
Кількість кредитів ECTS	<u>5</u>	
Кількість змістовних модулів	<u>2</u>	
Курсовий проект (робота)	-	
Форма контролю	Екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	Денна форма	Заочна форма
Курс (рік підготовки)	3	-
Семестр	5	-
Лекційні заняття	15 год.	-.
Практичні, семінарські заняття	30 год.	-
Лабораторні заняття	- год.	-
Самостійна робота	105 год.	-
Індивідуальні завдання	- год.	-
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання: Годин для денної форми -	3 год.	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета запропонованої програми - надання теоретичних та практичних навичок з інвестиційного аналізу.

Завдання:

- зрозуміти специфіку сфери інвестицій для прийняття і ефективних інвестиційних рішень у майбутній кар'єрі;
- розкрити як теоретичні, так і аналітичні аспекти інвестиційних рішень;
- вивчити сучасні інвестиційно-теоретичні концепції та інструменти;
- зрозуміти загальні закономірності, принципи формування, функціонування та розвиток інвестицій в наш час, а також принципи та методи їхнього аналізу.

Набуття компетентностей:

- **Інтегральна (ІК):** Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми з менеджменту організацій або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів відповідної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.
- **Загальні компетентності (ЗК):**
 - ЗК 3 Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу.
 - ЗК 8 Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
 - ЗК 10 Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні.
 - ЗК 13. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.
 - ЗК 14. Здатність працювати у міжнародному контексті.
 - ЗК 15. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
- **Фахові компетентності (ФК):**
 - СК 1. Здатність визначати та описувати характеристики організації.
 - СК 2. Здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища.
 - СК 3. Здатність визначати перспективи розвитку організації.
 - СК 4. Вміння визначати функціональні області організації та зв'язки між ними.
 - СК 5. Здатність управляти організацією та її підрозділами через реалізацію функцій менеджменту,
 - СК 6. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо.
 - СК 7. Здатність обирати та використовувати сучасний інструментарій менеджменту.
 - СК 9 Здатність працювати в команді та налагоджувати міжособистісну взаємодію при вирішенні професійних завдань
 - СК 10. Здатність оцінювати виконувані роботи, забезпечувати їх якість та мотивувати персонал організації.

- СК 11. Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління.
- СК 12. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, формувати обґрунтовані рішення.
- СК 14. Розуміти принципи психології та використовувати їх у професійній діяльності.
- СК 15. Здатність формувати та демонструвати лідерські якості та поведінкові навички.
- СК 16. Здатність виявляти та аналізувати нові ринкові можливості, включаючи міжнародне бізнес-середовище, формулювати нові ідеї, розробляти проекти та організовувати управління бізнес-процесами.

Програмні результати навчання (ПРН):

- ПРН 6. Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку
- ПРН 7. Виявляти навички організаційного проектування.
- ПРН 8. Застосовувати методи менеджменту для забезпечення ефективності діяльності організації.
- ПРН 11. Демонструвати навички аналізу ситуації та здійснення комунікації у різних сферах діяльності організації.
- ПРН 12. Оцінювати правові, соціальні та економічні наслідки функціонування організації.
- ПРН 17. Виконувати дослідження індивідуально та/або в групі під керівництвом лідера.
- ПРН 18. Демонструвати здатність розробляти та виконувати проекти, визначати джерела їх фінансування та управляти ними.

3. Програма та структура навчальної дисципліни “Інвестиційний аналіз”

– повного терміну денної (заочної) форми навчання;

Назви змістовних модулів і тем	Тижні	Кількість годин							
		Денна форма				Заочна форма			
		усього	У тому числі			усього	У тому числі		
			л	п	ср.		л	п	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Змістовний модуль 1. Інвестиційне середовище та інвестиційний процес									
Тема 1. Сутність інвестицій. Прямі та непрямі інвестиції	1	14	2	2	10	-	-	-	-
Тема 2. Інвестиційне середовище: інструменти інвестування як перший компонент інвестиційного середовища	2,3	18	4	4	10	-	-	-	-
Тема 3. Процес управління інвестиціями	4,5	18	4	4	10	-	-	-	-
Разом за змістовним модулем 1.		50	10	10	30	-	-	-	-
Змістовний модуль 2. Оцінка інвестиційних можливостей									
Тема 4. Вступ до розуміння часової вартості грошей	6,7	25	2	4	12	-	-	-	-
Тема 5. Знаходження теперішньої вартості майбутньої суми	8,9	15	1	4	12	-	-	-	-
Тема 6. Інвестиційний аналіз проекту	10,11	15	1	4	11	-	-	-	-
Тема 7. Взаємовиключаючі альтернативи та нормування капіталу	12,13	15	1	4	10	-	-	-	-
Тема 8. Аналіз ризиків при прийнятті інвестиційних рішень	14,15	15	1	4	10				
Разом за змістовним модулем 2		100	5	20	75	-	-	-	-
Усього годин		150	15	30	105	-	-	-	-

Змістовний модуль 1. Інвестиційне середовище та інвестиційний процес

Тема 1. Суть інвестицій. Прямі та непрямі інвестиції.

Термін "інвестування", реальні та фінансові інвестиції, спекуляції, коливання ринку, приватні інвестори, інституційні інвестори, прямі інвестиції, непрямі інвестиції, альтернативи при прийнятті інвестиційних рішень.

Тема 2. Інвестиційне середовище: інвестиційні механізми як перша складова інвестиційного середовища

Фінансові активи, ліквідність, термін зберігання інвестицій, наявність інформації, інвестиційні механізми, фінансові інновації, види фінансових інвестиційних механізмів, короткострокові інвестиційні засоби, цінні папери з фіксованим доходом, звичайні акції, спекулятивні інвестиційні засоби, депозитний сертифікат, комерційні папери, акцепти банкіра, договір викупу, цінні папери з фіксованим доходом, довгострокові боргові цінні папери, привілейовані акції, опціони, ф'ючерси.

Тема 3. Процес управління інвестиціями

Процес управління інвестиціями, п'ятикрокова процедура управління інвестиціями, встановлення інвестиційної політики, аналіз та оцінка інвестиційних механізмів, технічний аналіз, формування диверсифікованого інвестиційного портфеля, вибірковість, диверсифікація, випадкова диверсифікація, об'єктивна диверсифікація, перегляд портфеля, вимірювання та оцінка продуктивності портфеля.

Змістовний модуль 2. Оцінка інвестиційних можливостей

Тема 4. Вступ до розуміння часової вартості грошей

Очікування збільшення майбутніх вигод, методики дисконтованих грошових потоків, аналіз грошових потоків, показники вигод, оцінка інвестиційних можливостей, етапи оцінки інвестиційних можливостей, норма прибутку, критерій прийняття, термін окупності, облікова норма прибутку альтернативні витрати

Тема 5. Знаходження поточної вартості майбутньої суми

Дисконтування, визначення майбутньої вартості теперішньої суми, знаходження теперішньої вартості майбутньої суми, таблиця теперішньої вартості, ставка дисконтування, еквівалентність

Тема 6. Інвестиційний аналіз проекту

Діаграми грошових потоків, інвестиційні можливості компанії, розрахунки NPV, діяльність з нульовими показниками NPV, діяльність з позитивними показниками NPV, діяльність з негативними показниками NPV, коефіцієнт користі та витрат (BCR), внутрішня норма прибутку (IRR), ставка дисконтування, при якій NPV дорівнює нулю.

Тема 7. Взаємовиключні альтернативи та нормування капіталу

Наявність двох взаємовиключних альтернатив, задовільних показників вигод обох альтернатив, недорогого варіанту, дорогого варіанту, двох прийнятних варіантів, ранжирування варіантів, вибору кращого варіанту, ситуації, коли порівняння за NPV не є доцільним, інвестиційний горизонт, проблема майбутніх можливостей, дерево рішень.

Тема 8. Аналіз ризиків в інвестиційних рішеннях

Ризики, ризики при інвестуванні, невизначеність, ступінь ризику, складність оцінки відповідних грошових потоків, альтернативи низького та високого ризику.

4. Теми семінарських занять (не передбачено)

5. Теми практичних занять

№	Тема	Години
1	Тема 1. Сутність інвестицій. Прямі та непрямі інвестиції	2
2	Тема 2. Інвестиційне середовище: інструменти інвестування як перший компонент інвестиційного середовища	4
3	Тема 3. Процес управління інвестиціями	4
4	Тема 4. Введення в розуміння часової вартості грошей	4
5	Тема 5. Знаходження теперішньої вартості майбутньої суми	4
6	Тема 6. Інвестиційний аналіз проекту	4
7	Тема 7. Взаємовиключаючі альтернативи	4
8	Тема 8. Аналіз ризиків при прийнятті інвестиційних рішень	4
Разом:		30

6. Теми лабораторних занять (не передбачено)

7. Теми самостійної роботи

№	Тема	Години
1	Тема 1. Сутність інвестицій. Прямі та непрямі інвестиції	10

2	Тема 2. Інвестиційне середовище: інструменти інвестування як перший компонент інвестиційного	10
3	Тема 3. Процес управління інвестиціями	10
4	Тема 4. Введення в розуміння часової вартості грошей	12
5	Тема 5. Знаходження теперішньої вартості майбутньої суми	12
6	Тема 6. Інвестиційний аналіз проекту	11
7	Тема 7. Взаємовиключаючі альтернативи	10
8	Тема 8. Аналіз ризиків при прийнятті інвестиційних рішень	10
Усього годин:		105

8. Зразки контрольних питань, тестів для визначення рівня засвоєння знань студентами

1. Для чого використовують методи дисконтованих грошових потоків?
2. Чому гроші повинні мати часову вартість?
3. Які економічні показники нехтують часовою вартістю грошей?
4. Які показники вважаються дійсними показниками переваг?
5. Які проекти є прийнятними: з позитивним чи негативним NPV?
6. Чому NPV важливий для прийняття рішень?
7. Що таке IRR?
8. Чому IRR вважається обліковою ставкою, яка робить інвестиційний NPV рівним нулю?
9. Що розглядається під взаємовиключними альтернативами?
10. Що таке нормування капіталу?
11. Що ви маєте на увазі під «варіантами ранжування»?
12. Будьте готові створити дерево рішень щодо капітального бюджету.

Тести

1. Термін «інвестування» може бути пов'язаний з різними видами діяльності, але загальною метою цих заходів є:
 - а) «звільнити» гроші (кошти) протягом періоду з метою збільшення багатства інвестора.
 - б) «використовувати» гроші (кошти) протягом періоду з метою збільшення багатства інвестора.
 - в) «позичити» гроші (кошти) протягом періоду з метою збільшення багатства
 - г) «позичати» гроші (кошти) протягом періоду з метою збільшення багатства інвестора.
2. До коштів, які потрібно інвестувати, надходять:

- а) активи, які вже належать;
- б) позичені гроші;
- в) заощадження
- г) усе згадане

3. Вважаючи споживання сьогодні та вкладаючи свої заощадження, інвестори сподіваються

- а) розширити свої майбутні можливості споживання за рахунок збільшення їх багатства.
- б) погіршують свої майбутні можливості споживання за рахунок збільшення свого багатства.

4. Існує різниця між реальними та фінансовими інвестиціями (Вірно / Невірно)

5. Реальні інвестиції, як правило, включають певний матеріальний актив, наприклад

- а) земля, машини, фабрики тощо.
- б) акції, облігації
- в) гроші
- г) нічого згаданого

6. Фінансові інвестиції передбачають

- а) договори в паперовій або електронній формі, такі як акції, облігації тощо.
- б) земля, машини, фабрики тощо.
- в) акції, облігації
- г) гроші

7. Спекуляція може бути також описана як інвестиція, але вона пов'язана з

- а) довгостроковим інвестиційним горизонтом і, як правило, передбачає придбання цінних цінних паперів з надією, що його ціна швидко зросте, забезпечуючи швидкий прибуток
- б) короткостроковим інвестиційним горизонтом і, як правило, передбачає придбання цінних цінних паперів з надією, що його ціна швидко зросте, забезпечуючи швидкий прибуток.
- с) короткостроковим інвестиційним горизонтом і, як правило, передбачає продаж товарних цінних паперів з надією, що його ціна швидко зросте, забезпечуючи швидкий прибуток
- г) довгостроковим інвестиційним горизонтом і, як правило, передбачає продаж товарних цінних паперів з надією, що його ціна швидко зросте, забезпечуючи швидкий прибуток

8. Спекулянти намагаються

- а) купувати за високу ціну і низько продавати, їх головна проблема полягає у передбаченні і отриманні прибутку від стабільності ринку

- б) купувати і продавати за високу ціну, їх головним завданням є передбачення та отримання прибутку від чутливості ринку до змін
- в) купувати за низьку ціну і продавати за високу, їх головна проблема полягає у передбаченні та отримання прибутку від коливань ринку.
- г) купувати і продавати за низьку ціну, їх головна проблема полягає у передбаченні та отримання прибутку від коливань ринку

9. За певних умов спекуляції можна трактувати як інвестиції з найвищим ризиком (Вірно / Невірно).

10. Інвестиція базується на аналізі, її головна мета - обіцяти безпеку вкладеної основної суми та заробити задовільний ризик (Вірно / Невірно).

11. Існують такі типи інвесторів:

- а) індивідуальні інвестори;
- б) інституційні інвестори;
- в) державні інвестори;
- г) цивільні інвестори

12. Інституційні інвестори є

- а) фізичні особи, які інвестують самостійно;
- б) такі організації, як інвестиційні компанії, комерційні банки, страхові компанії, пенсійні фонди та інші фінансові установи
- в) нічого згаданого

13. Індивідуальні інвестори є

- а) фізичні особи, які інвестують самостійно;
- б) такі організації, як інвестиційні компанії, комерційні банки, страхові компанії, пенсійні фонди та інші фінансові установи
- в) нічого згаданого

14. В останні роки спостерігається процес інституціоналізації / індивідуалізації інвесторів.

15. Інвестиційне середовище можна визначити як

- а) наявні інвестиційні засоби на ринку, доступні інвестору
- б) місця для проведення операцій.
- с) наявні інвестиційні засоби на ринку, доступні інвестору, та місця для здійснення операцій з цими інвестиційними засобами.

16. Інвестиції у фінансові активи відрізняються від інвестицій у фізичні активи в таких важливих аспектах:

- а) фінансові активи поділяються
- б) ліквідність
- в) плановий період зберігання фінансових активів може бути значно коротшим

- г) Інформація про фінансові активи часто є більш рясною та менш витратною
- д) все згадане правда

17. Якщо ми аналізуємо лише фінансові інвестиції, то існує велика різноманітність механізмів фінансових інвестицій (Вірно / Невірно).

18. Постійні процеси глобалізації та інтеграції

- а) відкрити більш широкі можливості для інвесторів
- б) звужити можливості для інвесторів
- в) не сильно впливають на можливості для інвесторів

19. Фінансові інновації пропонують інвесторам новий вибір інвестицій, але в той же час покращують інвестиційний процес та інвестиційні рішення

- а) Складні
- б) Прості
- в) Розширені
- г) Прозорі

20. Ключовим правилом в інвестиціях є

- а) інвестуйте лише те, що ви насправді розумієте.
- б) інвестуйте завжди, не соромтеся

21. Кожен тип інвестиційних засобів може характеризуватися певним рівнем

- а) рентабельності
- б) ризику
- в) рентабельності та ризику

22. Всі різні типи інвестиційних засобів можна порівняти, використовуючи характеристики

- а) ризику
- б) повернення
- в) ризику і повернення

21. Бажаний запас відноситься до виду цінних паперів з фіксованим доходом, оскільки дивіденд за привілейованими акціями фіксується за сумою та відомий заздалегідь. (Вірно / Невірно)

22. Інвестиційне страхування життя - не дуже популярна інвестиційна альтернатива для окремих інвесторів. (Вірно / Невірно)

23. Пенсійні фонди - це пул активів, який накопичується протягом дитячих років працівника і виплачує пенсійні виплати протягом неробочих років працівника. . (Вірно / Невірно).

9. Методи навчання

Під час вивчення курсу для активізації навчального процесу застосовуються ділові ігри, проблемні завдання, підготовка реферативних доповідей та інші методи та засоби активізації пізнавальної діяльності студентів.

На лекціях увага студентів зосереджується увага на проблемних питаннях за структурованим матеріалом з наведенням конкретних прикладів практичного застосування отриманих знань та зарубіжного досвіду вирішення окремих проблем та заохоченням студентів до критичного сприймання нового матеріалу.

На практичних заняттях запроваджуються різні навчальні технології: обговорення проблем, дискусії; вирішення ситуаційних вправ; розв'язання проблемних питань; мозковий штурм; кейс-методи; аналіз конкретної ситуації; робота в малих групах; рольові та ділові ігри; письмовий контроль знань; індивідуальне та групове опитування; перехресна перевірка завдань з наступною аргументацією виставленої оцінки тощо.

Обов'язковими елементами активізації навчальної роботи студентів є чіткий контроль відвідування студентами занять, заохочення навчальної активності, справедлива диференціація оцінок.

10. Форми контролю

Модулі та рейтингова система організації навчання та контролю знань з дисципліни розроблені для прискорення аудиторної та самоосвітньої роботи в міжсесійний період шляхом конкретизації обсягу навчального матеріалу, його диференціації за складністю та важливістю, стимулювання системної роботи студентів протягом семестру, підвищити рівень своєї практичної роботи.

11. Розподіл балів, які отримують студенти

Оцінювання знань студента відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України» (наказ про уведення в дію від 26.04.2024 р. протокол № 10)

Рейтинг студента, бали	Оцінка національна за результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	Відмінно	Зараховано
74-89	Добре	
60-73	Задовільно	
0-59	Незадовільно	Не зараховано

Для визначення рейтингу студента (слухача) із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до

рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи $R_{НР}$ (до 70 балів): $R_{дис} = R_{НР} + R_{АТ}$.

12. Навчально-методичне забезпечення

Дана робоча програма навчальної дисципліни, конспект лекцій, плани семінарських і практичних занять, завдання для самостійної роботи, експрес-контролю, завдання для підсумкового контролю.

13. Рекомендовані джерела інформації

Basic:

1. *Shynkaruk L.V., Dielini M.M., Vlasenko T.O., Dergach A.V.. Investment management: study guide for students of the specialty 073 "Management". Kyiv: NULES, 2023. 336 p. URL: https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u317/2023_investment_management_study_guide.pdf*
2. *Інвестиційний аналіз. ЕНК на освітній платформі Elearn. URL: <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=2533>*

Additional:

1. Алексеева К.А., Слободяник А.М., Цоколь О.П. Обґрунтування інструментів зниження ризиків при здійсненні інвестицій в аграрному секторі. Вчені записки Таврійського національного університету ім. В.І. Вернадського. Серія: Економіка і управління. Том 32 (71). №3, 2021. – с.32 – 37. URL: <http://dx.doi.org/10.32838/2523-4803/71-3-6>
2. Alekseeva, K.A., Reznik, N.P., Cherkasov, A.V. & Ostapchuk, A.D. (2023) Influence of the Digitalization on Human Development in the Process of Constructing a Welfare Economy. Lecture Notes in Networks and Systems 495 LNNS, pp. 885–898. DOI: https://doi.org/10.1007/978-3-031-08954-1_74/
3. Shynkaruk, L., Alekseeva, K. & Tsokol, O. (2021) Directions of activation of investment activity of small and medium enterprises of the agricultural sector. Bioeconomics and Agrarian Business. DOI: 10.31548/bioeconomy2021.01.005. URL: <http://journals.nubip.edu.ua/index.php/Bioeconomy/article/view/15423>